

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Pôstna večiereň 4

2 M 8, 16-28

Hospodin riekol Mojžišovi: Skoro ráno vstaň, postav sa pred faraóna, keď vyjde k vode a povedz mu: Takto hovorí Hospodin: Prepust' môj ľud, nech mi slúži, lebo ak neprepustíš môj ľud, hľa, pošlem na teba a na tvojich služobníkov, na tvoj ľud i na tvoje domy bodavý hmyz. A naplnia sa tým bodavým hmyzom domy Egypťanov, ba aj krajina, ktorú obývajú. V ten deň oddelím kraj Góšen, v ktorom prebýva môj ľud, aby tam nebolo bodavého hmyzu, aby si vedel, že ja Hospodin, som uprostred krajiny a robím rozdiel medzi svojím ľudom a medzi tvojím ľudom. Zajtra nastane toto znamenie. Hospodin tak urobil, prišlo množstvo bodavého hmyzu na dom faraónov i na domy jeho služobníkov, na celý Egypt a zem hynula pod týmto hmyzom. Potom faraón zavolał Mojžiša a Árona a povedal: Choďte, obetujte svojmu Bohu tu v krajine. Ale Mojžiš odpovedal: Nebolo by správne robiť tak, lebo je ohavnosťou pre Egypťanov, keď obetujeme Hospodinovi svojmu Bohu a či by nás neukameňovali, ak by sme obetovali to, čo je v očiach Egypťanov ohavné? Trojdennou cestou pôjdeme na púšť a budeme obetovať Hospodinovi, nášmu Bohu, ako nám prikázal. Faraón odpovedal: Ja vás neprepustím, obetujte na púšti Hospodinovi, svojmu Bohu, len neodchádzajte príďaleko a modlite sa za mňa. I povedal Mojžiš: Hľa, ja odchádzam od teba a budem sa modliť k Hospodinovi a zajtra sa vzdiali bodavý hmyz od faraóna, od jeho služobníkov a od jeho ľudu, len nech faraón už viac neoklame tým, že neprepustí ľudí obetovať Hospodinovi. Hospodin učinil podľa Mojžišovej prosby a odstránil bodavý hmyz od faraóna, od jeho služobníkov a od jeho ľudu, nezostalo ani jedinej muchy. Ale faraónovo srdce zatvrdlo aj tentoraz a ľud neprepustil.

Bratia a sestry

Ani tri egyptské rany nestačili k tomu, aby sa faraónovo srdce obmäkčilo, čo ho malo priviesť k prepusteniu izraelského národa z egyptského otroctva. Preto prichádza štvrtá rana v podobe bodavého hmyzu.

Niektoré biblické preklady tento pojem prekladajú ako muchy. V skutočnosti sa nejednalo o obyčajné muchy, ale o hmyz, ktorý pije krv. Je to zvláštna mucha z rodiny ichneumonidae, ktorá kladie svoje vajíčka do iných živých tvorov. Z týchto sa po čase vyliahnu larvy, preto sme počuli slová v 20. verši: *Zem hynula pod týmto hmyzom (20. v.).*

Mojžiš sa opäť postavil pred faraóna hneď ráno, ako prichádzal k rieke Níl sa kúpať. Pravdepodobne mu oznámil štvrtú ranu z toho istého miesta, z ktorého mu oznamoval prvú ranu. Táto rana postupuje podobne ako predchádzajúca, v ktorej komáre zaplavili celý Egypt. Lenže teraz začína robiť Hospodin rozdiel medzi obyvateľmi Egypta a jeho jednou provinciou Góšen, v ktorej bývali Izraelci. Štvrtá rana predstavovala bodavý hmyz, ktorý znepríjemňoval obyvateľov krajiny. Ale Hospodin tu spravil jeden veľký rozdiel: *V ten deň oddelím kraj Góšen, v ktorom prebýva môj ľud, aby tam nebolo bodavého hmyzu, aby si vedel, že ja Hospodin, som uprostred krajiny a robím rozdiel medzi svojím ľudom a medzi tvojím ľudom (2 M 8, 18-19).* Skrátka život Egypťanov znepríjemňoval tento bodavý hmyz, zakiaľ Izraeliti žijúci v kraji Góšen mali pokoj. Takto Pán Boh ukázal, že robí rozdiel medzi veriacimi ľuďmi, ktorých si chráni. A medzi neveriacimi, ktorých postihujú rôzne zlé veci.

Prvé tri egyptské rany postihli aj Izraelcov. Môžu sa aj veriacim ľuďom diať zlé veci? Môžu. Pán Boh však ich prostredníctvom chce preukázať svoju moc a slávu. Neskôr jasne ukáže, že svoje deti si chráni, kým neveriaci ľudia sú ponechaní napospas sami sebe. Pri 4. rane to bolo jasne vidieť, že tento bodavý hmyz naplnil celý Egypt, ale provincia Góšen, v ktorej žili Izraelci bola ušetrená tejto pohromy.

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Zaujímavé bolo, že Mojžiš faraónovi oznámil, kedy nastane táto pohroma. Malo sa tak stať podľa Mojžišových slov ZAJTRA. Faraón teda dostal príležitosť jedného dňa urobiť pokánie a podriať sa Hospodinovi. Ale vieme, že sa tak nestalo. Preto prišlo nové ráno a sním pohroma: *Prišlo množstvo bodavého hmyzu na dom faraónov i na domy jeho služobníkov, na celý Egypt a zem hynula pod týmto hmyzom (20. v.).*

Toto muselo byť veľké svedectvo pre faraóna aj pre ostatných obyvateľov Egypta. Doteraz si mohli povedať: „Tento izraelský Boh robí veľké veci, ale naši egyptskí bohovia robia podobné veci.“ Lenže pri štvrtej rane si mohli všetci uvedomiť, že Hospodin je pravý Boh, ktorý sa stará o svoj izraelský národ. Zatiaľ čo celý Egypt bol postihnutý bodavým hmyzom, Izraelci žijúci v Góšene mali pokoj.

S touto ranou čiastočne súvisel aj egyptský boh Šu. Ten bol pôvodne bohom vzduchu. Vzduch Egyptania považovali za látku, ktorá je potrebná pre život ľudí. Podľa nich to však nebola iba prázdna hmota, ale hmota obsahujúca životodarnú silu, ktorej sa ľudia zmocňujú dýchaním. Preto bol egyptský boh Šu zosobnením tejto sily. Vzduch však pokladali aj za látku, ktorá vyplňa priestor medzi nebom a zemou, ktorý dokonca nesie nebeskú klenbu. Boh Šu sa takto stal aj nositeľom nebeskej klenby. Za hlavný dôkaz existencie vzduchu pokladali Egyptania vietor, preto sa Šu zároveň stal aj pánom štyroch vetrov neba a všetkých nebeských kútov.

Bodavý hmyz pokryl celú zem a egyptskí kňazi pravdepodobne vzývali svojho nebeského boha Šu, aby ako pán neba, vzduchu a vetra zastavil tento bodavý hmyz. Lenže nič sa nestalo. Aj na základe toho si mohli Egyptania uvedomiť, že Hospodin je pravým Bohom a že božstvá Egypta proti nemu nič nezmôžu.

Pri pohľade na tieto skúsenosti po prvýkrát faraón navrhuje kompromis slovami: *Chodte, obetujte svojmu Bohu tu v krajine (21. v.).* Mojžiš však žiadal, aby ich faraón prepustil obetovať na púšť. Lenže faraón ich z územia Egypta pustiť nechcel. Pravdepodobne tušil, že keby to urobil, nikdy by ich naspäť nedostal.

Zostať v Egypte a obetovať znamenalo však tri problémy: 1. Egyptania by nezniesli krvavé obeť malých baránkov, nakoľko toto zviera pokladali za posvätné. Mojžiš to aj sám hovorí: *Nebolo by správne robiť tak, lebo je ohavnosťou pre Egyptanov, keď obetujeme Hospodinovi svojmu Bohu a či by nás neukameňovali, ak by sme obetovali to, čo je v očiach Egyptanov ohavné (22. v.)?* 2. O druhej prekážke Mojžiš pred faraónom mlčí, ale v skutočnosti to bol dosť silný dôvod. Veď ako by mohli obetovať svätému Hospodinovi v priestoroch Egypta, ktorý bol skrz naskrz pohanským miestom? 3. Tretí dôvod bol však najdôležitejším. Mojžišovi išlo o vyvedenie izraelského národa z Egypta. Obeť v Egypte by ho k tomuto cieľu moc nepriblížila.

Pristavme sa teda trošku pri samotnej faraónovej ponuke kompromisu. Dovoľte Izraelcom obetovať, ale zostať pritom v Egypte. Aj v súčasnej dobe žije cirkev pod tlakom zo strany tohto sveta, aby sa vyhla požiadavkám evanjelia. Napríklad čítame slová Pána Ježiša: *Každý strom zaiste poznáť po ovoci: lebo nezbierajú z trnia figy, ani z hložia neoberajú hrozno. Dobrý človek vynáša dobré z dobrého pokladu svojho srdca a zlý človek vynáša zlé zo zlého (Lk 6, 44-45).*

Ovocie to je to, čo vidíme, čo môžeme zjesť, čo nám prináša úžitok. Ovocím kresťanského života sú jeho skutky. To neznamená že dobré skutky z nás robia kresťanov. Kresťania sa nimi stávajú prostredníctvom svojej viery v Ježiša Krista. Táto viera však vždy vedie k zmene života. Ak sa niekto cíti byť kresťanom a nechce zmeniť svoj spôsob života, potom s jeho vierou nie je čosi v poriadku. Mnohí ľudia sa cítia byť súčasťou cirkevných zborov, ale súčasne chcú žiť podľa predstáv neveriacich

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

ľudí. Takýto štýl života sa nedá spojiť. Niekedy sa to prenáša ja do jednotlivých cirkevných zborov. Niektoré zbory sa zameriavajú veľmi na ekologické problémy sveta, ale duchovný rast, misia a evanjelizácia im nič nehovorí. Iné zbory stavili na folklórnu stránku. Folklor sám o sebe nie je zlý. Ale niektoré zbory robia rôzne folklórne vystúpenia vo svojich chrámoch, ale nevedú pritom ľudí k osobnému stretnutiu sa s pánom Ježišom a k duchovnému napredovaniu. Všetko je iba navonok, nie do hĺbky. Keby niekto chcel ísť na dostih a nemohol sa rozhodnúť, či bude pretekať na bielom, či na čiernom koni, ťažko by asi vyhral. Mohol by sa postaviť každou nohou na jedného z nich, ale takýmto štýlom by prešiel iba niekoľko metrov.

Vráťme sa späť do Egypta. Faraón túto Mojžišovu logickú výhradu prijíma a hovorí: *Ja vás prepustím, obetujte na púšti Hospodinovi, svojmu Bohu, len neodchádzajte príďaleko a modlite sa za mňa (24. v.).* Mojžiš s jeho návrhom súhlasí. Upozorňuje však faraóna, aby ho znovu neoklamal, ako to urobil už trikrát. Mohlo to byť chápané ako veľká urážka egyptského faraóna. Mojžiš ho týmto fakticky zosadzuje z jeho božského trónu. Ale faraón na to nereaguje a Mojžiš sa odchádza modliť. Plní to, čo sľúbil. Modlí sa za faraóna, pretože veriaci ľudia sa majú modliť aj za svojich nepriateľov. Následne sa píše: *Hospodin učinil podľa Mojžišovej prosby a odstránil bodavý hmyz od faraóna, od jeho služobníkov a od jeho ľudu, nezostalo ani jedinej muchy (27. v.).*

Božia moc bola teda dokonalá. Nezostalo absolútne nič z bodavého hmyzu v Egypte. Napriek tomu sa faraón zatvrdil a ľud neprepustil. Vernosť Božích služobníkov má byť obrazom vernosti samotného Boha. Aj Pán Boh vždy dodrží svoje slovo. Ak Mojžiš povedal niečo v Božom mene, Pán Boh za tým stál. Muchy sa z Egypta stiahli, nezostala tam ani jedna. Bolo jasné, že sa nejedná ani o hnev egyptských Božstiev, pretože muchy sa stiahli až po Mojžišovej modlitbe. V Egypte sa ukázalo niečo, čo sa vymykalo faraónovej moci a čo popieralo jeho božskú nadradenosť nad celým Egyptom. Napriek tomu zostáva faraón zatvrdilým a preto prichádza čas na piatu ranu.

AMEN.